

KIRUNA

Vad gör du 1-3 september?
Då invigs Kirunas nya stadskärna
och du är varmt välkommen!

Information

Hjampiselever undersöker
Tuolluvaara gruvområde

Utsläppen av
koldioxid minskar
med 40 000 ton

Modern teknik i Vittangi

Aurora kultur och kongress
– en besöksmotor

Knutte Wester är årets
Kirunastipendiat

På första
parkett i nya
stadskärnan

Tid för invigning!

Det är mycket på gång samtidigt i vår stora kommun.

I **skrivande stund** planeras för invigningen av vår nya stadskärna, en fantastisk fest för alla kommuninvånare. I mitten av tidningen finns en karta som du kan riva ut och ta med när du beger dig till stadskärnan inför invigningen.

På kommunens webbplats hittar du den senaste informationen kring invigningen och allt övrigt som händer i stadskärnan:

kiruna.se/stadsomvandling

I våras jobbade Hjampiselever tillsammans med en grupp arkitekter och konstnärer med utvecklingen av Tuolluvaara gamla gruvområde. Läs om de kreativa och engagerade elevernas tankar och idéer på sidorna 4-7.

På Vittangi skola var det åter dags för den populära temaveckan. I år blev det en författarvecka där elever och lärare klädde ut sig till litterära figurer som Harry Potter och Pippi Långstrump. Ett roligt gemensamt minne att ha med sig i livet för både lärare och elever.

KIRUNA information ges ut av Kiruna kommun och delas ut till alla hushåll i kommunen.

Ansvarig utgivare: Johan Bergstad
Redaktör: Ulrika Isaksson

Kontakta redaktionen:
E-post: ulrika.isaksson@kiruna.se
Telefon: 0980-708 23 | **Växel:** 0980-70 000
Besöksadress: Kristallen, Stadshuset 1
Postadress: Kiruna kommun, 981 85 Kiruna

Att känna glädje, sammanhang och gemenskap är ett fundamentalt behov hos varje människa. Kiruna kommun har anställt två äldrekonstuler som med musik och rörelse för med sig glädje till våra äldreboenden. Under året kommer de jobba med att skapa trivsel och gemenskap på boendena.

Högalidsskolan berättar om sin kulturvecka med bland annat dans, programmering och is-skulptering, vilket ska bli återkommande inslag under läsåret.

Sist men inte minst har vi två nya chefer, som berättar lite om sig själva. Johan Bergstad är ny kommundirektör och Tiina Mykkänen är ny vd för Aurora kultur och kongress.

Trevlig läsning och glad sommar!
Önskar redaktionen

Följ Kiruna kommun på Instagram och Facebook.

Följ Kiruna kommun på Instagram och Facebook.

Redaktion: Ulrika Isaksson, Sofia Lagerlöf Määttä, Lotta Engvall, Kiruna kommun, Stina Johansson, Tekniska Verken, Emma Wodén, Kirunabostäder.

Omslagsbilden är fotad av Ulrika Isaksson.

Innehåll

Villatomter i Jukkasjärvi.....	3
Visioner i Norr.....	4
Relining i Vittangi.....	8
Sopor från Norge med tåg.....	10
Litteraturvecka Vittangi skola.....	11
Aktiviteter på äldreboenden.....	12
Norrskenetns förskola, läsning.....	14
Konst i Kiruna.....	16
Kirunastipendiaten.....	18
Invigning nya stadskärnan.....	19
Karta över nya stadskärnan.....	20
Aurora invigs.....	22
Biblioteksflytten.....	23
Han minns biblioteken.....	26
Gironet.....	27
Konstmuseet i Norr.....	28
Högalidsskolans aktiviteter.....	30
Projekt på Bullerbyn.....	32
Bokbussen utökar stoppen.....	33
Hjälpmiddel i undervisningen.....	33
Färgat fjärrvärmevatten.....	34
Tunnel under Nordkallottvägen.....	36
Fakturering på ÄVC.....	37
Då töms soporna.....	37
Parkering i Trollsjön.....	38
Kriget i Ukraina.....	38
Kirunabostäder på ny adress.....	38
Världsarv får skylt.....	39
Kommundirektören har ordet.....	40

På markerade områden växer ytterligare två kvarter av Famnvägen fram.

Satsning i Jukkasjärvi

Många vill bo i Jukkasjärvi och därför satsar Kiruna kommun på att ta fram tomter i byn. Under våren fortsätter vidare utbyggnation av Famnvägen med ytterligare två kvarter. "För oss är det högsta prioritet att få fram villatomter", säger kommunalrådet Gunnar Selberg.

Text: Marius Mathisen och Ulrika Isaksson

Kiruna kommun arbetar med att ta fram tomter i flera områden i och omkring centralorten. Vid Kasen, söder om Lombolo, på Sandstensberget, i östra Tuolluvaara, Norra Sandmagasinet, nya stadskärnan och i Jukkasjärvi planeras för nya tomter under kommande år.

– Tanken är att vi inte ska ha någon tomtkö alls eller i alla fall så ska man inte behöva stå i tomtkö. Den som vill bygga en villa i Kiruna och ha sin framtid i Kiruna ska kunna ha olika alternativ att välja på. Gärna samma dag som de kommer in på stadshuset, säger Gunnar Selberg.

Under våren 2022 påbörjades utbyggnation av resterande två kvarter längs Famnvägen i Jukkasjärvi. Totalt kommer 33 tomter att släppas varav 20 fördelas under 2022 och 13 under 2023. Tomtstorleken är

mellan 800-1000 kvadratmeter.

– Vi har sett att Jukkasjärvi växer och att människor gärna vill bo där. Det var bland annat därför vi bestämde att behålla mellanstadiet på Jukkasjärvi skola. Det finns alltid kostnader för samhällen som växer. Det blir successivt större och större krav på infrastrukturen, men det är inget problem som jag ser det. Man kan titta på vilken storstad som helst. Det är jättehöga kostnader med att dra fram infrastruktur och utveckla gatunätet och annat. Det måste vi räkna med. Men folk betalar ju skatt och skattepengarna går till att utveckla samhället, säger Gunnar Selberg. ■

Nyfiken på en tomt? Kontakta oss

Som följd av utbyggnaden kommer elljusspåret dras om runt kvarteren. Kommunen arbetar även med åtgärder kring idrottsplatsen i anslutning till kvarteren där det kommer sättas upp grillplats och etableras en pulkabacke.

Vid frågor om villatomterna när du mark- och exploateringsenheten på mex@kiruna.se

Naturvetare ger sin syn på Tuolluvaaraområdet

Det pågår just nu en stor grön industriell revolution i hela norra Sverige med flera nya och befintliga industrier under uppförande och utveckling. Samarbetet Visioner i Norr ska bidra till utveckling och ett mer hållbart samhälle. Även en grupp naturvetare vid Hjalmar Lundbohmsskolan bidrar med idéer.

Text och foto: Ulrika Isaksson

Vera Tavér sitter i klassrummet på Hjampis. Tillsammans med bland andra Laura Björk, Hjalmar Selberg, Anton Mikko, Hugo Wedegren och Gustav Sydberg jobbar hon med Kirunas del i samarbetet Visioner i Norr. Klassen undersöker hur det nedlagda gruvområdet Tuolluvaara kan bli ett tillgängligt och naturligt tillägg till den nya stadskärnan.

– Jag har väldigt många idéer. Man hade kunnat få in ett litet LKAB- och Esrange-museum, grillplatser, en butik, promenadstig och elljusspår. En turistinformation hade inte varit fel. Jag har också tänkt mig en skridskobana och en skoterled med skoterparkering, så att man kan umgås där. Själva tornen och skotern är symboler för vinterstaden. Kanske LKAB och Esrange kan sponsra miniskotrar, så att barnen kan köra runt och ha kul. Skoterkurser och sånt gör att alla involveras i kulturen som finns här i Kiruna, säger Vera Tavér.

Området kopplas ihop med den nya stadskärnan med hjälp av en gångbro som leder till stadsparken som ska löpa genom staden. Stadsparkens sträckning har en historisk koppling då material från Tuolluvaaragruvan transporterades på järnväg längs sträckningen. Laura Björk har tillsammans med sin grupp funderat på sambandet mellan stadsparken och Tuolluvaaraområdet.

– Stadsparken går ju som mot Tuolla och då tänkte vi att det kan bli en aktivitetspark med skidor, en cykelbana, ett café och stjärnkikare, så att alla kan ha tillgång till att titta på stjärnorna. Speciellt med tanke på turismen, säger hon.

Planchefen Nina Eliasson har träffat eleverna vid två tillfällen. För henne är det angeläget att få in deras tankar i skissarbetet för området, som görs av en grupp arkitekter och konstnärer.

– Tuolluvaara gruvområde har en helt annan strategisk betydelse än tidigare, eftersom det hamnat i nära anslutning till en stadskärna. Områdets karaktär speglar Kirunas historia och det är en egenskap som vi vill behålla. Det är avskärmat från stadskärnan, bland annat på grund av nya E10 och utmaningen är tillgänglighet. Hur kan vi göra området tillgängligt för att i framtiden vara en naturlig del av staden? Ska det vara ett expansionsområde för bebyggelse eller ska det fredas till stadsnära rekreativområde? Ska området innehålla viktiga samhällsfunktioner eller utvecklas för turism? Frågorna är många och det har varit både viktigt och spännande att få höra vad eleverna har för förslag, säger hon.

Gustav Sydberg vill tillsammans med sin grupp lyfta just det historiska värdet.

Det kan bli en aktivitetspark med skidor, en cykelbana, ett café och stjärnkikare, så att alla kan ha tillgång till att titta på stjärnorna

– Det finns mycket historia i området. Vi vill restaurera tornens fasader, insidorna och göra ett museum för att visa hur stor vikt byggnaderna har, så att de inte är så tråkiga som de är nu. Man har också väldigt bra utsikt mot nya centrum därifrån. Man kan sätta upp ett galler på toppen och så är det klart, säger han.

Även Hjalmar Selberg, Anton Mikko och Hugo Wedegren har haft fokus på tornen. De har funderat på hur de kan återanvändas på bästa sätt.

– Vår plan är att ett av tornen, det fyrkantiga, ska ersätta klätterväggen i Tarfalahallen, säger Hugo Wedegren.

– Det andra tornet ska ha en restaurang. Problemet med det är att tornen är väldigt höga, men inte jättestora till ytan, så man kanske får ha en hiss på utsidan, säger Hjalmar Selberg.

– Vi planerar också för att öppna taken för fågelskådning på båda tornen. Det sägs flyga runt en falk där. Om det inte funkar med restaurang kan man göra ett av tornen till hotell, vandrarhem eller ett boende för hemlösa, säger Anton Mikko. ■

↑ **Eleverna har gjort** sina arbeten inom kursen Hållbart Samhällsbyggande 100 poäng, under handledning av läraren Mikael Krekula. Längst bak i bild sitter Anton Mikko och Hugo Wedegren, i mittenraden får Vera Tavér och Laura Björk tips av kommunens planchef Nina Eliasson. Längst fram sitter Gustav Sydberg och Hjalmar Selberg. Även Lovisa Fjellborg, Isa Hansson, Lars-Isak Svonni, Noah Timander och Saga Niemi har deltagit i projektet, men var inte på plats vid fototillfället.

Gruppen tog en tur på skidor och snöskor i miljön kring gruvlavarna.

Dramatisk miljö under lupp

I mars samlades fem personer för att ta fram idéskisser över hur gruvområdet Tuolluvaara ska bli ett tillgängligt och naturligt tillägg till den nya stadskärnan. Deltagarna har valts ut baserat på sina kunskaper i konst, arkitektur, landskap och sociologi.

Text: Ulrika Isaksson och Nina Eliasson | Foto: Nina Eliasson

Fakta Visioner: i Norr

Storskaliga gröna industriella investeringar pågår i Norrbotten och Västerbotten. Vad innebär detta för människorna, platserna och kulturen? Vilken berättelse kan denna samhällsomställning generera? Hur ser visioner för framtidens livsmiljöer ut i Kiruna, Gällivare, Boden, Luleå, Skellefteå och Umeå? Myndigheter i Rådet för hållbara städer har i samarbete med de sex kommunerna bjudit in aktörer att medverka i framtagandet av idéskisser med utgångspunkt i kommunernas unika förutsättningar och processer.

Visioner: i norr är en del av EU-initiativet New European Bauhaus, som går ut på att uppmuntra arkitekter, designers, ingenjörer, kreatörer, konstnärer, forskare, studenter och andra att ta sig an utmaningen att skapa vackra, hållbara och inkluderande livsmiljöer.

Daniel Norell, Sam Keshavarz, Britta Marakatt-Labba, Einar Rodhe och Eugenia Segerstedt tog en tur till nya Scandic Kiruna tillsammans med kommunalrådet Gunnar Selberg.

Konstnären Britta Marakatt-Labba, arkitekterna Sam Keshavarz, Daniel Norell och Einar Rodhe hade tillsammans med forskaren Eugenia Segerstedt mycket att ta in under skissdagarna i Kiruna. Det blev både skidtur i djupsnö och besök hos naturvetarna på Hjalmar Lundbomhsskolan, men även föreläsningar och diskussioner med dem som berörs av utvecklingen i det aktuella området.

– Platsbesöken är viktiga. Vi åkte skidor och gick med snöskor i gruvområdet längs staketet. Det är en spännande miljö och ett sätt att synliggöra den här dramatiska miljön som är gjord av människan, säger planchefen Nina Eliasson.

– Tankeverksamheten kom igång när vi besökte platsen. Man fick en helt annan bild av det hela. Allting landade, jag tror att det blir jättefint. Jag är optimistisk och glad över det här, säger Britta Marakatt-Labba.

Målet med idéskisserna, som görs i flera kommuner i Norrbotten och Västerbotten, är att ta fram idéer som stöttar och inspirerar kommunerna i arbetet med att skapa vackra, hållbara och inkluderande livsmiljöer med utgångspunkt i klimatmål, estetik, upplevelse och kvalitet.

För att få inspiration besökte gruppen naturvetare som jobbat med samma frågor.

– Jag blev så imponerad av de här unga människorna. De var så duktiga. Och mycket av det som de tog upp hade vi redan pratat om. De hade många goda idéer, som vi tog med oss och spaltade upp när vi kom tillbaka, berättar Britta Marakatt-Labba.

Ett annat viktigt möte hölls med Gabna sameby.

– De pratade om utmaningar med att ha en renflyttningsled intill en stad, som är under förändring och den påverkan det har på rennäringen, berättar Nina Eliasson.

Hon ser fram emot slutresultatet, som kommer att tas med i det fortsatta utvecklingsarbetet av stadskärnan.

– De har haft mycket att ta in och vi hoppas givetvis att de kommer med riktigt bra förslag på hur vi kan utveckla området, nyttja vårt kulturarv, lyfta fram gruvhistorien och se över möjligheten att skapa nya boendemiljöer som motsvarar Kirunabornas behov och sätt att leva, säger Nina Eliasson. ■

Naturvetaren Laura Björk visade upp sin vision av Tuolluvaara gruvområde åt gruppen.

Modern teknik sparar miljoner

Under våren har vatten- och avloppsledningar renoverats i Vittangi i ett stort projekt. Tekniken kallas relining och har flera vinster, både miljömässiga och ekonomiska.

Text: Sandra Eriksson

Ett renoveringsprojekt av ledningsnätet för vatten och avlopp längs Älvstranden i Vittangi har genomförts med hjälp av relining.

– Det är en mycket stor miljövinna att använda denna teknik i stället för att behöva gräva och schakta under lång tid och lägga ner helt nya rör. Älvstranden är ett naturskört område där rören ligger under älven på flera ställen. Det är en avancerad process att gräva under vattendrag och hade vi gjort på traditionellt sätt hade vi kunnat lägga ungefär tolv meter rör per dag. Med reliningtekniken kan vi lägga 200 meter rör per dag, berättar Jörgen Uusijärvi, som är projekt- och bygglidare på Tekniska Verken.

De flesta ledningarna är lagda på 1950-talet, vilket innebär att det utförs renovering på flera platser runt om i kommunen. Mätningar av så kallat ovidkommande vatten görs i hela kommunen, för att kunna prioritera renoveringar. Ovidkommande vatten kan till exempel vara höga flöden från älvar eller höga grundvattennivåer.

– Till reningsverken vill vi bara ha det vatten vi spolar och hushåller med, som sedan renas och förs ut i vattendragen igen. I den här delen av Vittangi var det höga flöden som tyder på inläckage och efter utredningsarbeten, där vi bland annat filmat i rören, så såg vi att ledningarna var i sådant skick att relining var möjligt.

Traditionellt hade arbetet tagit flera år och kostat tiotals miljoner kronor. Nu har vi en totalkostnad på 4,5 miljoner, säger han.

Reliningtekniken fungerar utmärkt när ledningar inte är helt trasiga utan bara har brister som till exempel sprickor. Det nya materialet i rören härdas med UV-ljus vilket gör att inget processvatten behövs och inga giftiga ämnen släpps ut i vattendragen. I projektet i Vittangi sparas 700 ton koldioxid jämfört med om man skulle ha grävt på traditionellt sätt. Det motsvarar ungefär 350 000 mil med en personbil.

– Det finns otroligt många vinster med det här, och vi kommer att fortsätta använda tekniken. Det sparar både pengar och miljö, säger Jörgen Uusijärvi. ■

Så här fungerar relining

I den befintliga VA-ledningen läggs ett flexibelt glasfiberarmerat foder. Fodret luftfylls sedan med kompressor för att formas efter röret.

I början är materialet flexibelt men härdas med uv-ljus till en stadig konstruktion med hjälp av en robot.

Fodrets livslängd är 100-150 år.

↑ Med relining renoveras rörledningar invändigt i stället för att helt bytas ut. Foto: Jörgen Uusijärvi

“ Att inte behöva gräva och byta rör sparar både tid, pengar och miljö. Vi kommer att fortsätta använda oss av relining.

Michael Nilsson, avdelningschef på Tekniska Verken

Foto: Anders Burman

← Projektgruppen från Tekniska Verken som arbetat med relining är Lennart Töyrä, ingenjör, Anna Holmberg, projektledare och Jörgen Uusijärvi, projekt- och bygglidare. Foto: Sandra Eriksson

Ett tåg kommer lastat med sopor

Sedan år 2000 tar Tekniska Verken emot avfall för energiåtervinning i Kiruna värmeverk. Avfallet kommer från grannkommunerna både i Sverige och i Nordnorge. Transporterna har hittills skett längs våra vägar med lastbil och containrar men kan komma att ersättas med transporter på järnväg i syfte att minska klimatpåverkan från vägtransporter.

Text: Mattias Forsberg och Stina Johansson | Foto: Mattias Forsberg

Tekniska Verken genomförde i mars

ett försök tillsammans med Hålogaland Resursselskap IKS där avfall transporterades på järnväg mellan Narvik och Kiruna för första gången. En grön transport i stället för transport på gummihjul på väg. Tåget var lastat med tio avfallscontainrar och anlände till godsterminalen Kiruna cargo, där omlastning till lastbil skedde inför den korta transporten till värmeverket.

I dag tar Tekniska Verken emot cirka 28 000 ton avfall från våra norska grannkommuner. Om allt avfall transporterades på järnväg skulle vi varje år spara nästan 500 ton utsläpp av koldioxid. En ordentlig miljönytta samtidigt som antalet tunga fordon som trafikerar E10 minskar.

– För varje lastbilstransport som ersätts med transport på järnväg minskar vi utsläppen av koldioxid med upp till 90 procent. Det här är därför ett mycket viktigt steg i bolagets mål om att bli klimatneutralt till år 2025, säger Jan Fjordell, vd Tekniska Verken.

Fler transporter kan ersättas

Om två år avvecklas avfallsförbränningen på Kiruna värmeverk. Tekniska Verken går då över till att nyttja spillvärme från LKAB

90%

För varje lastbilstransport som ersätts med järnvägstransport minskar koldioxidutsläppen med upp till 90 procent.

för att förse hus och hem med värme. Under de kallaste månaderna behöver produktionen förstärkas med hjälp av biobränslen, i första hand flis. Därför kommer det fortsatt finnas behov av att transportera annat bränsle än avfall.

Även om alla blir bättre på att sortera kommer det att uppstå en del restavfall som också behöver transporteras bort för omhändertagande.

– Försöket vi genomförde kommer därför att vara till nytta även i vår framtida verksamhet då fler transporter kan komma att gå på järnväg i stället för med lastbil, säger Jan Fjordell.

Säkrare leveranser

Eftersom avfallet eldas i värmeverket är det viktigt att det når fram i tid. Under vintern kan bland annat E10 vara stängd i långa perioder på grund av hårt fjällväder. Om det framöver går att transportera avfallet med tåg så förbättras både leveranssäkerheten och produktionen för avfallspannan på värmeverket under de mest väderutsatta månaderna.

– I huvudsak är det en miljöförbättring, men det finns flera aspekter i detta. Nu ska vi utvärdera ekonomin så vi ser att det blir även ekonomiskt hållbart och effektivt i alla led vid lastning och lossning, avslutar Jan Fjordell. ■

Astrid Lindgrens älskade figurer i egenskap av Emma Engström, Nina Säisä Falck, Madeleine Sidmalm och René Smedkvist Videkull.

Pippi och Dumbledore dök upp i Vittangi

När det var dags för årets temavecka i Vittangi, dök flera litterära figurer upp på skolan. Roliga gemensamma minnen skapades hos lärare och elever.

Text: Sofia Lagerlöf Määttä | Foto: Personal på Vittangi skola

Förra årets succé med musikveckan på Vittangi skola, följdes i år upp med en författarvecka.

– I år valde vi att ha en författarvecka för att passa in i läsårets större gränsöverskridande tema som är skrivande. Till skillnad från förra året ville vi att barnen skulle känna sig delaktiga på ett annat sätt. Därför genomförde vi veckorna inför årets temavecka olika skrivuppgifter som eleverna sedan fick redovisa i faddergrupper under veckan, berättar Emma Engström, som lärare i årskurs 3.

Förskoleklass till årskurs 5 har deltagit i temaveckan, men alla elever på skolan har i korridorer och klassrum kunnat möta författarnas litterära figurer. Elsa Beskows Tomtebobarn, lilla gumman och gumman Tö inledde under måndagen. Sven Nordqvists Pettson och herr Gustavsson kom sedan och lämnade över till Astrid Lindgrens Pippi och Ronja Rövardotter. Under Martin Widmarks dag figurerade en blandning av hans författarskaps karaktärer som präst, vampyr, pirat och Maja från detektivbyrån.

J.K. Rowling och J.R.R. Tolkien kördes samma dag och då mötte eleverna bland annat Albus Dumbledore och professor Quirrell.

– Vi genomför temaveckorna för att skapa en stund på året när vi går utanför det traditionella lärandet, när lärarna bjuder på sig själva och visar eleverna att det inte är så farligt att kliva utanför sin trygghetszon.

Genom ett läsårstema skapas något återkommande för eleverna, en temavecka gör det till en milstolpe efter vägen. Förhoppningsvis är det något elever och lärare kan se fram emot och ett sätt att skapa gemensamma minnen som eleverna kan hänga upp sitt lärande på och i förlängningen möjligtvis lära för livet.

I år fick skolpersonalen fin hjälp av både Vittangis skolbibliotek och Kirunas stadsbibliotek för att hitta böcker av alla författare för att eleverna skulle ha möjlighet att bläddra och hitta typiska drag.

– Veckan hade inte varit möjlig utan den hjälpen, säger Emma Engström. ■

René Smedkvist Videkull och Emma Engström gestaltade professor Trelawney och professor Quirrell.

Malin Rolund dansar med en av de äldre damerna på boendet.

Med de äldres bästa för ögonen

Livets faser innehåller många olika skeenden. Älderdomen ser, liksom behovet av vård och omsorg, olika ut för oss alla. Kiruna kommuns vård- och omsorgsboenden vill skapa en personlig omvårdnad och en trygg, meningsfull tillvaro för alla våra äldre. Här berättar äldrekonserterna Malin Rolund och Carina Higberg om sitt arbete på boendena.

Text: Malin Rolund och Carina Higberg | Foto: Ulrika Isaksson

Puh - en lättadens suck. I skrivande stund, mars månad 2022, är läget kring pandemin någorlunda stabilt, vilket gör att många omedvetna spänningar i kroppen släpper. Vi vågar nu lyfta blicken framåt, utåt. Vi får återigen mötas, göra roliga saker tillsammans och leendena sprider sig i ansiktena tillsammans med glada kråksparkar runt ögonen. Som vi alla har längtat efter detta!

Kiruna kommuns vård- och omsorgsboenden erbjuder en professionell stab av undersköterskor, enhetschefer, sjuksköterskor, arbetsterapeuter, fysioterapeuter och övrig vårdpersonal. Därtill har socialförvaltningen under detta år även rekryterat två äldrekonserter, Carina Higberg och Malin Rolund. Projektet löper över hela 2022 och omfattar gemensamma aktiviteter i allmänna utrymmen på boendena.

Äldrekonserterna Malin och Carina leder allsång och sittgymnastik vid ett av kommunens vård- och omsorgsboenden. Här tränar de på rörlighet och känner musikglädje tillsammans!

Varför är det viktigt med ett rikt aktivitetsutbud på våra vård- och omsorgsboenden?

Att bli bekräftad, känna glädje och sammanhang är ett fundamentalt behov hos varje människa, liten som stor. Vi har alla en identitet, en historia som berättar om vem vi är. Genom att locka fram minnen och känslor kan vi nå fram till varandra och mötas i en gemenskap.

Äldrekonsternas uppgift är att tillsammans med personalen uppmuntra och skapa aktiviteter i vardagen. Det kan vara genom sittgymnastik, allsång, skapande verksamhet, konserter, goda samtal, bakning, sällskapsspel eller varför inte göra en utflykt för att njuta av vackert väder. Idéer finns det många att välja mellan. Vi tror också att arbetet sprider cirklar på vattnet, delad glädje är dubbel glädje!

Vi vill under året skapa trivsel och gemenskap i såväl det lilla som i det stora och alltid med de äldres bästa för ögonen. ■

Statsbidrag för att säkerställa god vård och omsorg

Ur regeringsbeslut 1:5 daterat 2021 12 02:

Socialstyrelsen ska fördela statsbidrag till kommuner i syfte att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer och får under 2021 använda 4 000 000 000 kronor för ändamålet.

Av dessa medel ska Socialstyrelsen fördela 3 998 500 000 kronor till landets kommuner. Medlen får användas utifrån lokala behov i syfte att möjliggöra förbättringar och utveckling av verksamheten.

Att läsa böcker på sitt förstaspråk stärker barnets identitet och självkänsla.

Stolta över att kunna flera språk

På Norrskenet förskola talar barnen många olika språk. Nu får de läsa och höra sagor på sina förstaspråk, något som väckt nyfikenhet och läsglädje både bland barn och vårdnadshavare. "Barnen är stolta över att kunna flera språk, det stärker deras identitet och självkänsla", säger rektorn Anne-Maj Stålnacke.

Text: Ingrid Nyberg och Annett Särkijärvi | Foto: Ulrika Isaksson

↑ Under våren har barnen på Norrskenet förskola läst och arbetat på olika sätt med sagan Guldlock och de tre björnarna.

↑ Barnen har bland annat gjort figurer i lera för att gestalta sagan.

|| Ett barn som fått sagan läst på sitt förstaspråk kunde återberätta den ordagrant på svenska

Forskningen visar hur viktigt det är med tidiga läsfrämjande insatser för att stärka barns identitetsskapande och lärande. Insatserna behövs redan i förskolan för att det ska gå bra för barnen i skolan.

– Norrskenet förskola är en förskola med mångfald. Vi ser språk som en tillgång och någonting som vi vill uppmärksamma och stärka. Alla språk är lika viktiga och att kunna flera språk är till stor nytta och glädje för individen. Dagens samhälle behöver också personer som behärskar flera språk, säger Anne-Maj Stålnacke.

Med tanke på detta kontaktade förskolan barnbibliotekarierna Sanna Barsk och Malene Jensen på Kiruna stadsbibliotek för att få förslag på barnböcker som finns på många språk och som kan användas på fler sätt än bara till läsning. De föreslog Guldlock och de tre björnarna som finns på de aktuella förstaspråken i barngruppen.

– Det här är ett klockrent samarbete. Barn med andra modersmål än svenska tillhör enligt lag våra prioriterade målgrupper och samarbetet med förskolan gör det möjligt för oss att nå ut med litteratur till familjer som vi kanske annars inte skulle hitta till, säger Sanna Barsk.

Att läsa för små barn är bland det viktigaste för att stärka språkutvecklingen och det allra bästa för barnen är att stärkas i alla sina språk – både i dem de använder på förskolan och dem de använder hemma med familjen.

– Det är inte självklart att alla känner till att biblioteket finns eller att det går att få tag på böcker på sitt eget språk här. För oss är det inte heller helt lätt att kartlägga vilka språk som talas i kommunen, och därför är det guld värt när någon hör av sig och säger att det finns familjer som pratar de här språken, säger Malene Jensen.

Arbetet startade med att vårdnadshavarna fick låna hem boken på sitt språk för att läsa den för sina barn. Processen fortsatte med att barnen fick återberätta boken på svenska. Det spelades in och barnen fick sedan lyssna på vad de hade berättat. Berättelsen gestaltades sedan i olika former, med hjälp av bilder som sattes upp på en filttavla, sagopåsar samt skapande verksamhet som måleri och lera. Pedagogerna spelade också upp berättelsen som teater och sedan fick barnen spela den själva. I skrivande stund håller en messagesaga på att skapas till boken.

– Vårdnadshavarna har visat ett stort intresse. De har lärt oss att uttala på deras förstaspråk och ser vikten av att läsa för sina barn. Vi har också sett att när barnen får höra sagan på sitt förstaspråk har de lättare att delta i processen. Ett barn som fått sagan läst på sitt förstaspråk kunde återberätta den ordagrant på svenska, säger Anne-Maj Stålnacke.

Lärmiljön erbjuder sådant som barnet kanske inte möter någon annanstans, detta i samarbete med vårdnadshavarna. Processen har pågått under hela våren.

– Barnen är stolta över att kunna flera språk. Många barn kan även översätta ord och meningar på sitt förstaspråk till svenska och vice versa. Det stärker deras identitet och självkänsla, när de får uppleva att alla språk är lika viktiga, säger Anne-Maj Stålnacke. ■

Kultursekreteraren Sofia Lagerlöf Määttä har bistått med hängningen i Kristallen och Aurora.

Nu hänger konsten på stadshusets väggar igen. Kom och titta!

WOW

Vilket konstår i Kiruna!

I år blommar konsten runt om i Kiruna. I stadshuset hänger tavlor åter på väggarna och så även i Aurora kultur och kongress. Flera konstverk flyttas också till helt nya platser. Ett spännande år för alla konstlaskare.

Text: Sofia Lagerlöf Määttä

Skulpturen Ett före och ett efter av Michael Johansson färdigställs och installeras under sommaren på Stadshustorget.

I mars och april hängdes stora delar av Kiruna kommuns konstsamling återigen upp på väggarna, något som varit efterlängtat av många. Curatorerna Agneta Andersson, Victoria Andersson och Lena Ylipää har tagit fram den konstplan som nu konkretiserats i Kristallen till en permanent utställning som alla kan ta del av.

Samma grupp har tagit fram en konstplan till den offentliga konsten som hänger i Aurora kultur och kongress. Nu i juni installeras även Katja Pettersons stora akvarellmålning i byggnaden, ett verk att beskåda både på nära håll och från Stadshustorget utanför.

På torget kommer också skulpturen Ett före och ett efter av Michael Johansson färdigställas och installeras under sommaren.

Under våren har Konstfrämjandet Norrbotten startat projektet Till den det berör,

där tre samtidskonstnärer skapar nya verk som närmar sig Kirunas nuvarande centrum och rivningen av det. Projektet baseras på lokalt förankrade historier och minnen från livet som tagit plats i och utanför husen, arkitekturen och platsens geografiska förutsättningar. Projektet och verken presenteras i nuvarande centrum mellan maj och september. Deltagande konstnärer är Lotta Lampa, Anne Marte Overaa och Torbjörn Ömalm.

I maj visades några utvalda fotografier ur Kiruna kommuns bildsamling på entréplan i Kristallen. Bland annat visades några av de första färgfotografierna tagna i Kiruna tillsammans med bilder från nuvarande Kiruna centrum tagna under 1950- och 1960-talen. En stad i förändring!

I augusti kommer förhoppningsvis ArtScape - ett konstprojekt som sker i samverkan med bland annat Stadsliv Kiruna och kommunen att resultera i stora murala konstverk i Kirunas offentliga rum. Dessa murala målningar kommer att utföras av konstnärer som hämtar sin inspiration från minnen och historier av kommuninvånare. Muralmålningarna kommer att uppföras på byggnader som står kvar i nuvarande centrala delar av Kiruna. Konstverken kommer även presenteras i en nyproducerad bok och medskapande workshops kommer att genomföras med barn och unga.

Under året kommer även delar av den konst och de föremål som plockats ned och bevarats från byggnader som rivits att börja installeras och monteras på sina nya placeringar i Kirunas nya badhus och i den nya gymnasieskolan.

Allan Wallbergs konstverk Experiment, som för närvarande är placerat på Hjalmar Lundbohmskolan, monteras ned för att placeras på fasaden vid huvudentrén till Kunskapsstaden. Bit för bit ska komma på plats, ett delikat pussel som kommer att glädja oss i många år framöver när det är på plats igen.

Håll utkik, till hösten öppnar Kiruna konsthall i Aurora Kultur och kongress, där utställningar är planerade. Luleå Biennalen har lyft frågan om att få låna några verk ur Kiruna kommuns konstsamling för en liten utställning i slutet på året och fler konstnärliga projekt kan komma att ske under årets gång. ■

Konstnären Allan Wallberg visar upp en ↑ skiss för sitt konstverk Experiment.

Experiment kommer att flyttas till → Kunskapsstaden. Foto: Ulrika Isaksson

I oktober är det dags för utställning i Kiruna. Foto: Knutte Wester

Knutte Wester är årets Kirunastipendiat

I år ansökte hela 202 yrkesverksamma konstnärer det ansedda Kirunastipendiet. Men bara en blir vald och i år föll juryn för en konstnär som lyfter mänsklig utsatthet och de svagas röster.

Text: Sofia Lagerlöf Määttä

Alla ansökningar är anonyma och de fem som av juryn valde ut som finalister fick ställa ut tre verk var under finalutställningen som skedde i mars i Kiruna konsthall. Det blev en välbesökt och uppskattad utställning med 460 besökare. Utställningen bjöd på oljemålningar i stort format av Staffan Westerlund, fotografier av nedlagt gjuteri av Eva Tov, akvarellmålningar med skogens arkiv av Anneli Pihlgren, handtuffade insekter av Sara Rylander och skulpturer i olika material av Knutte Wester. Men besökarna visste inte vilka som stod bakom verken under utställningen. Det är först efter att juryn utsett årets Kirunastipendiat som det meddelas vilka konstnärer som står bakom de olika verken.

– Med ett tidlöst uttryck lyfter konstnären mänsklig utsatthet och de små och svagas röster på ett tankeväckande sätt.

Med den motiveringen utsåg juryn Knutte Wester till 2022 års Kirunastipendiat. Publiken fick även rösta på sin favorit och även där fick Knutte Wester flest röster.

– Tack, det känns jättekul och det ska bli roligt att få komma till Kiruna, säger

Kirunastipendiet

Juryn består av kulturutskottets ledamöter och professionell kompetens inom området, i år med representant från Konstmuseet i Norr och Kiruna konstgille. Stipendiaten erhåller en summa om 30 000 kronor och tilldelas, under oktober månad, en egen utställning i Kiruna konsthall där kommunen köper in konst till ett värde av 40 000 kronor. Utöver detta får stipendiaten tillgång till konstnärslägenheten som finns i Kiruna kommun.

Läs mer på kiruna.se/kirunastipendiet

↑ Knutte Westers skulpturer visades på Kiruna konsthall. Foto: Sofia Lagerlöf Määttä

Knutte Wester när han blir upprörd med den glada nyheten.

Vad besökarna kommer mötas av under utställningen i oktober återstår se, men Knutte Wester har redan börjat fundera. ■

September / Čakčamannu / Syyskuu
2022

Tillsammans möter vi hösten i den nya stadskärnan

Boka redan nu första helgen i september! Då invigs nämligen Kirunas nya stadskärna med pompa och ståt. Ta med familj och vänner på årets händelse - en folkfest för alla kommuninvånare.

Varmt välkommen!

DAVVISÁMEGILLII

Ovttas mii duostut čavčča odda gávpotváibmosis

Várre juo dál čakčamánu vuosttas basi! Namalassii jur dalle vihahuvvo Girona odda gávpotváimmos bombiiguin ja ávvudemiin.

Váldde fárrosat veagat ja ustibiid jagi dáhpáhussii – buot gielddaorruid álbmotfestii.

Bures boahtin!

MEÄNKIELELÄ

Yhessä met kohtaama syksyn uudessa kaupunkikeskustassa

Varraa jo nyt ensimmäisen pyhäsjain syyskuussa! Silloin vihithään nimittäin Kirunan uusi kaupunkikeskusta käythöön juhla ja hälinällä.

Ota matkhaan pere ja kaverit vuen tapahtumaan – kansajuhla kaikile kunnanasukhaile.

Lämpimästi tervetullu!

SUOMEKSI

Yhdessä syksyyn uudessa keskustassa

Merkitse jo nyt kalenteriisi syyskuun ensimmäinen viikonloppu! Kiirunan uusi keskusta vihithään silloin käyttöön näyttävin menoin.

Ota perhe ja ystävät mukaan vuoden ykköstapahtumaan – kaikkien kuntalaisten kansanjuhlaan.

Lämpimästi tervetuloa!

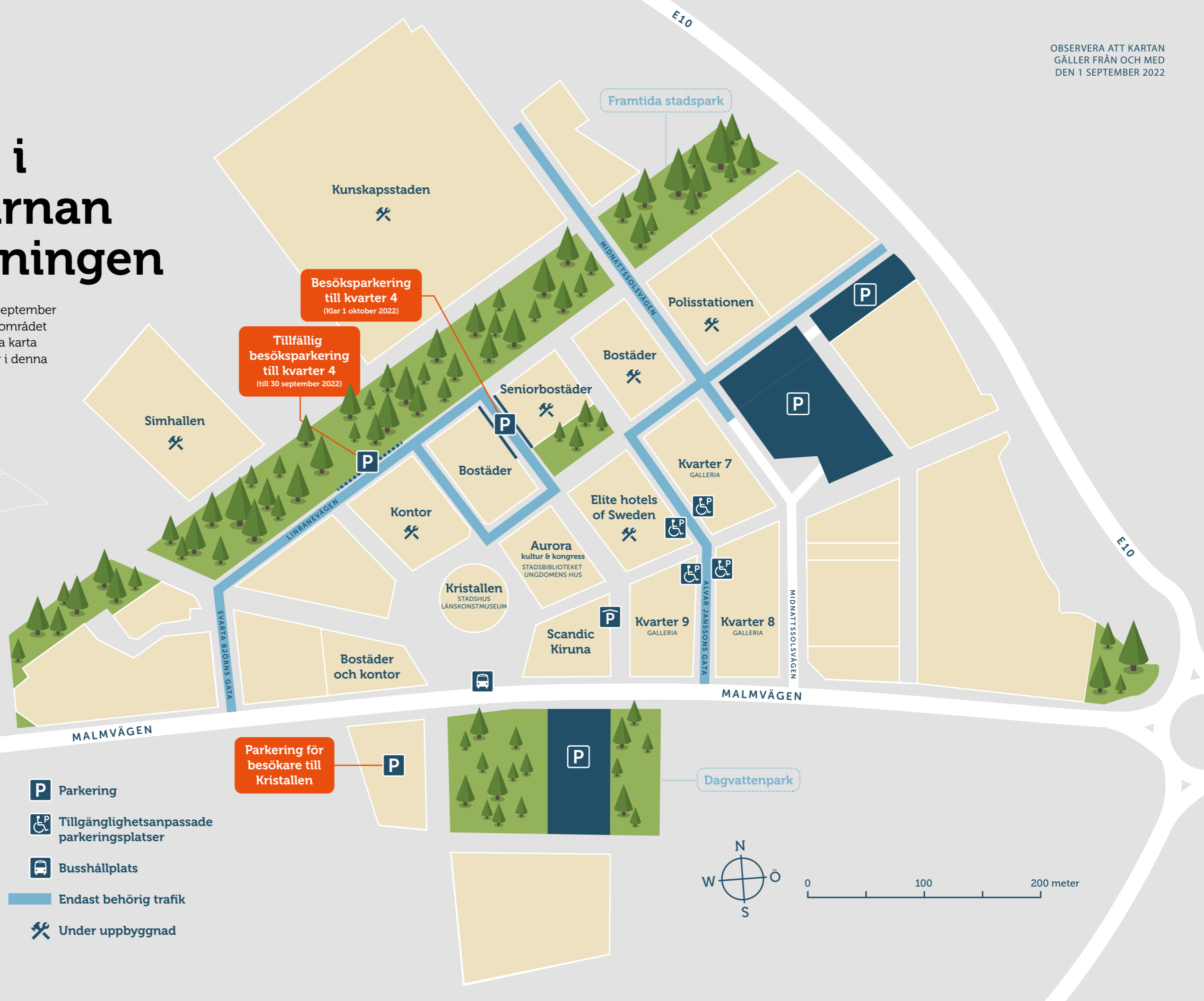
Čuovo reaissu gitta vihaheapmä:
Seuraa reisua avajaishen:
Seuraa matkaa kohti vihkiäisiä:
Föjl resan fram till invigningen på:

invigningnyakiruna.se

Så hittar du i nya stadskärnan under invigningen

Den här kartan gäller från och med den första september 2022. Anläggningsarbeten och byggen pågår i området under hela året. Vissa av byggnaderna på denna karta håller på att byggas, andra är färdiga. Ändringar i denna karta kan tillkomma.

Aktuell information finns alltid på:
kiruna.se/stadsomvandling

Boka datumet! Den 3 september
invigs Aurora kultur och kongress!

Várre beaivemeari! Čákkamánu 3. Beavive
vihahuvo Aurora kultuvra ja kongressa!

Varraa taatumi! 3 syyskuuta Aurora
kulttuurila ja kongressilä oon avajaiset!

Merkitse päivä muistiin! Aurora kultur &
kongress vihitaan käyttöön 3. syyskuuta.

En motor i Kirunas utveckling

Den 3 september invigs Aurora kultur och kongress. På plats finns nya vd:n Tiina Mykkänen. "Jag drivs av att bygga upp nya verksamheter eller förändra befintliga. Att få möjligheten att göra det i Aurora kultur och kongress är som en dröm," säger hon.

Text: Tiina Mykkänen och Ulrika Isaksson | Illustration: Tirsén och Aili Arkitekter

Tiina Mykkänen började sitt jobb den första april och kommer närmast från en vd-roll i flygbolaget AirGotland, ett litet regionalt flygbolag som startades mitt under pandemin. Hon har mångårig erfarenhet från besöksnäringen. I Uppsala ansvarade hon för kommunens utveckling av privatturism, möten och evenemang i nästan åtta år.

– Är man nördigt intresserad av samhälls-utvecklings- och näringslivsutvecklingsfrågor som jag, är stadsomvandlingen och den enorma tillväxt som sker här fantastisk att få följa på plats.

Aurora kultur och kongress invigs officiellt den 3 september, men har redan under en tid tagit emot mindre grupper för möten och kultur-evenemang.

– Jag och mina kollegor Ellen Marit Labba och Sten Nylén har haft en hektisk vår och har en lika hektisk sommar framför oss och vi behöver bli fler, säger Tiina Mykkänen.

Med de två hotellen Scandic Kiruna och Elite hotels of Sweden på ömse sidor och skywalks däremellan kommer det bli enkelt och bekvämt för deltagare och besökare att ta sig till evenemangen i byggnaden.

– Aurora kommer att bli en fantastisk resurs och en motor i Kirunas utveckling. Det kommer att dra konferenser och kongresser hit. Kiruna har alltid varit oerhört intressant resmål och tack vare stadsomvandlingen dras ännu stora mängder besökare till oss, säger kommunalrådet Gunnar Selberg. ■

Tiina Mykkänen är ny VD på Aurora kultur och kongress.

Spännande bibliotekstider väntar

Det är bråda dagar för personalen på Kiruna Stadsbibliotek som i mitten av maj påbörjade flytten till Aurora kultur och kongress.

Text: Sanna Barsk

Ett gäng glada bibliotekarier jobbar stenhårt med att flytta till nytt. Längst bak i bild står Anders Pudas och Arvid Berström, framför dem Carina Bergsten, Malene Jensen och Sanna Barsk. Längst fram står Johanna Fjällborg, Carina Kreku och Anders Wanhainen saknas i bild. Foto: Ulrika Isaksson

Vi behöver bli fler på Aurora kultur och kongress. Är du eller någon du känner en stjärna på värdskap, gillar att jobba med konferenser, konserter, kultur och service? Här finns även ett fantastiskt restaurangkök och restaurang som söker krögare. Hör av dig till tiina.mykkanen@aurorakiruna.se

Kiruna stadsbibliotek på Föreningsgatan i juletid. Stadsbiblioteket har begränsade öppettider till och med den 23 juli. Foto: Mari Norberg

Med det fina programutbud som vi kommer erbjuda för barn, ungdomar och vuxna så fyller biblioteket en viktig funktion i huset

– Biblioteket får det absolut bästa läget i nya centrum. Lokalen är fantastisk. Den är på ett plan i stället för tre som i dagsläget. De stora inbjudande fönstren fungerar som ett enda stort skyltfönster för verksamheten, säger bibliotekschefen Carina Bergsten.

Bibliotekets lokaler finns på markplan och är det första besökarna möter när de kommer in i Aurora. Och det är inte bara böcker de kommer att kunna ta del av här.

– Med det fina programutbud som vi kommer erbjuda för barn, ungdomar och vuxna så fyller biblioteket en viktig funktion i huset. Kanske den viktigaste.

Frågan är hur man flyttar ett helt bibliotek. En del av personalen var med vid flytten 2013 från det gamla stadsbiblioteket på Biblioteksgatan till Föreningsgatan. Den gången behövde flytten gå fort, eftersom kasein upptäcktes i flytspacklet på Biblioteksgatan.

– Under förra flytten lärde vi oss massor som varit till hjälp i förberedelserna den här gången. Det krävs mycket planering för att få till en smidig biblioteksflytt. Det är trots allt 40 000

böcker, ljudböcker, tidskrifter, spel och andra medier som ska flyttas och det gäller att man inte tappar bort en enda bok, för då är den i praktiken omöjlig att hitta igen, säger Carina Bergsten.

Flyttens komplexitet är också orsaken till att biblioteket flyttade strax innan alla andra, redan under veckorna 19-23. Det som gjorde flytten ännu mer utmanande är att biblioteket tar med sig alla sina nuvarande hyllor.

– Vi är nöjda med de hyllor som vi upphandlade inför förra flytten 2013 och ser ingen anledning att köpa in nya. Vi kommer att komplettera den inredning vi redan har och satsa på ny och uppdaterad teknik. Dagens bibliotek kräver en hel del tekniska lösningar som vi hittills saknat, utöver allt det självklara som biblioteksdatasystem och självbetjäningautomater.

Medierna har flyttats i öppna vagnar från det gamla biblioteket till det nya.

– Vi har inte kunnat packa ner i lådor utan flytten har skett hyllskepp för hyllskepp. Medier har packats ner och upp utifrån hur avdelningar är markerade. Vi har samarbetat med Kalles bud kring hela flytten för att se till att allt flyter på som det ska, berättar Carina Bergsten.

Men arbetet är inte avslutat bara för att alla möbler och medier transporterats till Aurora. Nu börjar ett stort jobb med att iordningställa lokalerna med allt vad det innebär. Skyltar ska upp, möbler flyttas om, hyllor märks upp och teknik ska komma på plats och prövas.

Spännande tider väntar alltså för stadsbiblioteket, men framför allt för Kirunaborna som har ett helt nytt bibliotek att se fram emot.

– Vi ska göra vårt absolut bästa för att alla ska få ett superfint bibliotek med ett fantastiskt innehåll. Jag och resten av personalen vill hälsa alla kommuninvånare varmt välkomna både när biblioteket slår upp dörrarna under augusti månad och på den officiella invigningen i september! säger Carina Bergsten. ■

Kirunas nya stadsbibliotek öppnar i augusti

Begränsade öppettider 13 juni till 23 juli

Stadsbibliotekets service är begränsad medan alla medier flyttas och ställs i ordning, men tillgången till dagstidningar och bibliotekets digitala tjänster bibehålls tills det nya biblioteket öppnar. För barnfamiljerna erbjuds färdigplockade bokpåsar som de kan låna hem under sommaren. Från den 13 juni fram till 23 juli håller biblioteket öppet fyra timmar per dag i de gamla lokalerna på Föreningsgatan så att den som vill kan läsa dagstidningar, använda internet och ta kopior.

KRÖNIKA MARI NORBERG

Tillbakablick på tiden som gått

Efter att det gamla biblioteket på Biblioteksgatan raskt fått utrymmas på grund av arbetsmiljöproblem invigdes det nya biblioteket i "Domushuset" den 23 augusti 2013. Planen var då att biblioteket skulle vara där i fem år.

Med snittar, cider, musik och spännande föredrag av författarna Ann-Helén Laestadius, Åsa Larsson, Mona Mörtlund och Curt Persson invigdes biblioteket.

Vi har trivts i lokalerna med det fina läget i centrum, en underbar balkong där besökarna kunnat njuta med en kaffe under soliga somrardagar och stora skyltfönster mot gatan med skyltningar som lockat många besökare.

Under tiden här har vi hunnit med mycket. Programverksamheten har utökats med aktiviteter som berättarcafée, återbruksvällor, filosofiska caféer, författarbesök, fiskekvällar, stickcaféer och blommans dag i samarbete med föreningar och studieförbund.

Den populära Bokfestivalen, Bokfestivalen Ung och bokmässan i samarbete med Kiruna Bokhandel. Ungdomsavdelningen har separerats från barnavdelningen och fått eget utrymme med ny inredning.

Efter nio år är det dags att packa flyttlådorna igen. I augusti ses vi på nytt i Aurora kultur & kongress!

Vad spännande det ska bli!

Skytning av Johanna Fjällborg

Text och foto:
Mari Norberg, Kiruna Stadsbibliotek

OLLE SEGERDAHL MINNS BIBLIOTEKEN

Olle har följt med sedan 40-talet

En av stadsbibliotekets trogna besökare är Olle Segerdahl, 81 år, som snart har upplevt tre olika folkbibliotek i Kiruna. Redan som sexåring på 40-talet fick han följa med sin far till Biblioteksgatan för att låna böcker.

Text och foto: Anders Pudas

Biblioteket var på den tiden inhyst i badhuset och de förgyllda bokstävorna BAD finns fortfarande kvar vid entrédörren. Bibliotekarien hette Eurenus och biblioteket var endast öppet kvällstid. Olle gick även på kindergården, motsvarigheten till dagens förskola, högst upp i byggnaden där barnavdelningen var placerad. På fackavdelningen fanns badet med bassäng, bastu och karbad. I källaren fanns tvättstugan. På entréplan låg själva biblioteket med cirka 2500 band.

lämnade hamnen i Göteborg. Olle längtade efter att mönstra på och ge sig ut i världen, men då föräldrarna inte gav honom lov att fara i väg blev han kvar i Sverige och utbildade sig till slöjdlärare.

Det gamla biblioteket ligger Olle varmt om hjärtat, men han har också trivts i biblioteket på Föreningsgatan där han ofta läser dagstidningar och tidskrifter. Han tycker om tidskriftshörnan med många tidskrifter att bläddra i och där man också kan sitta ombonat.

Olle Segerdahl har besökt biblioteket sedan han var barn på 1940-talet. Nu ser han fram emot det nya biblioteket.

I det nya biblioteket i Aurora kultur och kongress ser Olle mest fram emot att hela biblioteket kommer att finnas på ett plan och att tidningarna placeras utanför biblioteket så att det går att läsa dessa tidigare på morgonen. ■

Ett stickcafé – tre bibliotek

För elva år sedan träffades de för första gången, kvinnorna som skulle utgöra grunden för stadsbibliotekets populära stickcafé.

Text: Sanna Barsk | Foto: Lena Eriksson

– **Vi började i** gamla biblioteket på Biblioteksgatan, fortsatte här på Föreningsgatan, och planerar för en nystart i Aurora till hösten, berättar Lena Eriksson från Kiruna stadsbibliotek, som varit ansvarig för stickcaféet sedan den första sammankomsten 2011.

Några av deltagarna har varit med ända från början, andra har tillkommit under resans gång. Det kan finnas en fördom om att ett stickcafé främst är något som lockar äldre kvinnor, men så har det inte alls varit.

– Nej, vi har haft väldigt blandade åldrar på deltagarna. Det är det som är så roligt! Gruppen har bestått av människor från olika delar av samhället, med olika bakgrund och intressen. För

unga nyinflyttade har gruppen varit ett viktigt sammanhang och vi har haft nyanlända som lärt sig sticka i gruppen och samtidigt tränat sin svenska, berättar Lena Eriksson.

Även om deltagarna främst varit kvinnor har även några män deltagit på stickcaféet.

– Det var mitt mål från början, att vi skulle kunna locka en bred målgrupp. Stickcaféet förenar, det är det som är så häftigt! Vissa kommer en eller två gånger, andra är med i månader eller år. Oavsett vilket så är alla lika välkomna. Det krävs inga förkunskaper, det enda som behövs är att man ska vilja vara med, säger hon. ■

Fördelarna med Gironet

Internet, tv och telefoni, med Gironet får du all teknik samlad i samma kabel. Nätet är byggt med fiberoptik som är det snabbaste mediet som finns. Kapaciteten är i princip obegränsad oavsett hur många som surfar, pratar i telefonen eller ser på tv. Med Gironet framtidssäkrar du anslutningen av ditt hem.

Text och foto: Moa Strålberg

Fördelen med ett öppet stadsnät som Gironet, till skillnad från bredbandsleverantörernas, är fri konkurrens. Det skapar ett bredare utbud med bättre priser till dig som kund. Dessutom slipper leverantörerna bygga ut och driva egna nät vilket resulterar i att de kan koncentrera sig på att utveckla och leverera attraktiva tjänster till ett förmånligt pris. I ett öppet stadsnät får du större valfrihet. Du väljer och byter tjänsteleverantör som du vill utan långa bindningstider. Du är den som bestämmer.

Stadsnätet Gironet är en del av Kiruna kommun

– Vi är inget vinstdrivande företag utan arbetar för medborgarnas bästa. Det skapar helt andra möjligheter för utbyggnad i exempelvis mindre byar där lönsamheten för stora privata företag är för liten, säger Håkan Hedman, som är affärsansvarig på Gironet.

Redan i dag har mer än 90 procent av kommuninvånarna tillgång till fiber, och Gironet arbetar ständigt med att nå ut till ännu fler. ■

Håkan Hedman är affärsansvarig på Gironet.

Hitta

det utbud som passar just dig på gironet.se

Café Sport i Luossabacken använder Gironet internetanslutning för företag

Hur upplever ni att det blivit för er sedan ni bytte till fiber?

– Det går inte att jämföra ens! När vi hade en 4G-lösning räckte inte bandbredden till när det var många gäster och betalningen via Swish slutade fungera. Nu kan vi ta betalt med kassan och arbeta med datorn samtidigt utan störningar. Vi delar även ut fri surf till våra gäster så att vi kan ta betalt från gästerna som vill betala med Swish, säger Jan Olof Aikio, vid Café Sport.

Internetanslutning för småföretag

Med Gironet får du och ditt företag bästa tänkbara förutsättningar för dagens och framtidens kommunikation. Sedan tidigare erbjuds företag Svartfiber och Kapacitetstjänster. Men för många mindre företag räcker det med en internetanslutning. Därför har vi lanserat Gironet internetanslutning för företag.

Har ditt företag en passiv fiberanslutning i dag?

Då kan du enkelt aktivera den.

Läs mer på gironet.se
support@gironet.se
Telefon: 0980-788 50

Verket *Crumble Feed* (2021) av Matti Sumari är en del av samlingen.
Foto: Fredric Alm

LÄR KÄNNA DEN VÄXANDE SAMLINGEN PÅ KONSTMUSEET I NORR

KONSTMUSEET I NORR har startat ett samlingsprojekt i enlighet med sitt grunduppdrag att initiera och utveckla en egen samling av samtidskonst. Konstmuseet i Norr har i uppdrag att bygga sin egen samling, som är självständig från de konsthistoriska samlingar som finns i Norrbotten och i Kiruna. I projektet ingår att ta fram en policy för samlingens profil, användning och framtid.

UNDER PANDEMIN har möjligheterna att träffa konstnärer varit begränsade men nu ser vi fram

emot fler personliga möten, som även skapar tillfällen att köpa in konst och beställa nyproduktioner. Samtliga förvärv till samlingen, också de som sker genom donation, sker i enlighet med uppdragsbeskrivningen med fokus på samtidskonst.

KONSTMUSEETS MÅLGRUPP är både nuvarande och kommande generationer och därför är dokumentation en betydande del av vårt arbete. För att samlingen ska värdesättas även i framtiden är det viktigt att vi dokumenterar såväl

verk som samtal med konstnärer samt sparar all dokumentation kring konstverken, som berättar hur de blev en del av Konstmuseet i Norrs samling.

UNDER 2022 kommer vi att lägga fokus på förmedling och kommunikation om samlingen till våra besökare, både genom våra digitala kanaler och som ett inslag i utställningen *Samla & visa*. ■

Öppen verkstad för hela familjen!

VÄLKOMMEN TILL KREATIVA STUNDER på Konstmuseet i Norr under våren och sommaren. I vår öppna verkstad *Plats för skapande* dukar vi upp material för inspirerande uppgifter med anknytning till våra pågående utställningar.

BARN OCH VUXNA skapar tillsammans, sida vid sida. Alla deltar utifrån egna förutsättningar och det krävs inga förkunskaper. Välkommen till en rolig och gratis aktivitet för hela familjen! ■

SAMTAL MED ESPEN TVERSLAND – AKTUELL MED UTSTÄLLNINGEN *HOPE SPRINGS ETERNAL*

UTSTÄLLNINGEN *HOPE SPRINGS ETERNAL* med Espen Tversland visas på Konstmuseet i Norr 5.3–22.5 2022. Espen Tversland (f. 1970) bor och arbetar i Brønnøysund i Norge. Han studerade animation och videokonst under Kjell Bjørgeengen och Dagmar Demming vid Statens kunstakademi i Oslo 1998–2002. Tverslands videoverk har visats runt om i världen på olika konst-, film- och teknikfestivaler. Det här är konstnärens första utställning i Sverige.

Du bor och verkar i norra Norge, vilken roll har naturen i din konst?

Att bo i norr, inklusive den södra porten till norr, gör att naturen alltid finns i närheten, vid havet, i skogen eller i bergen. Att bege sig ut på en flerdagstur till fots förändrar närvaron, tidsuppfattningen och perspektivet på det som är viktigt i livet. Men eftersom naturen är en del av vardagen blir samtidigt alla ingrepp och övertramp i naturen extra synliga och smärtsamma.

Du intresserar dig för skärningspunkten mellan orörd natur och mänsklig påverkan. Vad finner du där som inspirerar dig?

Min motivation är att skapa konst för en nära framtid. Människan som ett pågående evolutionärt experiment som är oundvikligt. Varje enskild individ, djur, svamp, växt och annan odefinierad levande vävnad är naturens senaste försök till "liv" – jag vet inte själv vad naturen vill. Homo sapiens dök upp i ett ekosystem som är mycket äldre än människan och som art är vi beroende av andra ekosystem, som till exempel mikrobiologiska bakterier. Utan dem skulle vi vara döda inom några dagar.

Jag är medveten om att den mänskliga naturen över tid har skapat kulturer och begrepp som påverkar, förtrycker och förstör andra människor, andra levande varelser och ekosystem. Som art

har vi skapat globala och lokala klimatproblem, massutrotning av arter och point of no return-förändringar i natur och miljö.

Skärningspunkten mellan orörd natur och människan är en punkt där vi kan forska och visualisera förändringar i koncept och filosofi om hur människan ska fungera och leva i en tunn biosfär på en liten blå sfär i ett gigantiskt universum. En plats där människan kan börja förändra sin uppfattning om vilken plats och vilken roll vi har i ekosystemet.

Espen Tversland. Foto: Martin Losvik

Vilken fråga återkommer du ofta till i din konstnärliga praktik?

Hur skapar man konst med nödvändiga känslor, frågor, förståelse och poesi så att man kan uttrycka något om människans tillstånd?

Din praktik är processdriven. Vad innebär det?

Att min konstnärliga praktik är processdriven innebär att jag ofta går i cirklar i mitt arbete. Med tiden ändrar cirkeln storlek, riktning, struktur och färg. För varje förändring lär jag mig något nytt eller hittar andra kopplingar. Dessa förändringar kan i sin tur leda till nya cirklar, det vill säga andra

konstverk, konstuttryck eller andra perspektiv på samma idé. Det är denna utforskande form av kreativitet som är viktig för mig, inte målet.

Vad är det som lockar dig med videokonst? Jag jobbar inte bara med videokonst utan uttrycket och tekniken för med sig många möjligheter som är intressanta för mig. Förmågan att skapa yttre regler som gravitation, tid och fysiska föremål är lockande och nödvändig. Just nu letar jag efter föremål och former från världen i *Hope Springs Eternal* med syfte att skapa fysiska skulpturer.

”

Min motivation är att skapa konst för en nära framtid. Människan som ett pågående evolutionärt experiment som är oundvikligt.

Är *Hope Springs Eternal* i grund och botten ett hoppfullt eller ett pessimistiskt verk?

Hope Springs Eternal skapas i ett pessimistiskt sinnestillstånd för mänskligheten och dess handlingar. Men konstverket finns och kan upplevas av andra människor. Människor som aktivt söker upp det okända och andra perspektiv, som vill träna sin egen föreställningsförmåga och fantasi, något jag tror att verket och annan konst kan bidra till. En orädd fantasi är ett av de mest kraftfulla "vapnen" för förändring i framtiden. ■

Konstverk av Torbjörn Johansson, ur serien *Drag 1–3*.

SAMLA & VISA – EN FÖRÄNDERLIG UTSTÄLLNING

UTSTÄLLNINGEN *SAMLA & VISA* ger en inblick i de frågeställningar som ett museum för samtidskonst möter i sitt arbete och diskuterar hur, vad och varför museer samlar och visar. Genom ett spännande upplägg där nya objekt och konstnärer tillkommer löpande, skapas en levande utställning som bjuder på nya intryck.

Samla & visa är öppen till den 18 september. Välkomna att besöka utställningen på nytt! ■

En del av trygghetsarbetet är att det sedan höstterminen 2021 finns skolvårdar på flera av kommunens skolor. Skolvårdarna bidrar till ökad trygghet på skolgården, i omklädningsrum och korridorer.

Att främja barnens förmåga att hantera situationer på ett känslomässigt och socialt sätt gör att de får ökad skolanknytning, inkludering, minskad skolfrånvaro och en vilja att lära sig. EU-projektet Reflect är uppskattat bland personal och elever.

Forskningsprojekt ger nya verktyg för trygghetsarbetet

För alla elever uppstår ibland situationer i skolan som kan hindra lärandet. Elever behöver kunna hantera starka känslor, koncentrera sig och samspela socialt. Dessa sociala och emotionella färdigheter går att tränas upp.

Text: Christina Karinen-Sturk, rektor | Foto: Anna Fjällborg, lärare

Hur vi mår påverkar hur vi lär oss och hur vi lär oss påverkar hur vi mår. Skolan har ett tydligt uppdrag att bidra till en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling. Högalidskolans mellanstadium har under flera år arbetat framgångsrikt med lärande strategier som tydliggörande pedagogik, språkutvecklande arbetssätt, lärande samtal och med goda relationer till elever och vårdnadshavare. Lärarna tränar eleverna att planera sitt arbete för att bli mer självständiga i sitt dagliga arbete och i skolsituationen.

Som en utveckling av arbetssättet och med syfte att träna upp de sociala och emotionella färdigheterna har all personal under året deltagit i det internationella utvecklingsprojektet *Reflect*. Socialt och emotionellt lärande innebär att träna

eleverna att förstå sig själva, kunna reglera sig själva, förstå andra, samspela med andra och att kunna fatta ansvarfulla beslut.

Det har också handlat om att vara en bra kompis, att kunna koncentrera sig, vara fokuserad och att kunna styra sig själv till exempel när man ska lära sig saker. Det är en viktig pusselbit för att kunna binda samman dessa viktiga förmågor med ämneskunskaper. Det är en bärande del i vårt värdegrundsarbete för ökad trygghet i och utanför klassrummet.

Socialt- och emotionellt lärande handlar alltså om att få större möjligheter att lyckas både i skolan och i livet!

– När vi gjorde övningen Vad kan jag göra för

att ”göra” någon annans dag - Make my day, var det många fina diskussioner, tankar och reflektioner som att respektera varandra, att vara positiv, att ta tid att umgås med varandra, att alla ska få vara med, att ge varandra talutrymme och att vi hjälper varandra, berättar en av lärarna.

– Det var kul att få veta mer om hur klasskamraterna har det när de äter frukost och vad de gör på fritiden. Jag hade ingen aning om att någon av dem höll på med brottning! säger en av eleverna. ■

← Eleverna jobbade även med att göra isskulpturer.

↑ Eleverna fick konstruera sina egna kulbanor och **klass 5 provade** på enkel programmering i Scratch.

KulturveckaNIO

Text: Christina Karinen-Sturk, rektor
Foto: Anna Fjällborg, lärare

Som en del i arbetet med att främja god hälsa, goda relationer och ökad trygghet för eleverna hade Högalidskolans mellanstadium under vecka nio en kulturvecka med namnet KulturveckaNIO med fokus på estetiska uttrycksmedel. Veckan genomfördes i samarbete med Kulturskolan i Kiruna och berörde alla elever i årskurs 4-6.

Eleverna i årskurs 4 fick uppleva rörelse till musik med danslärare Radmila Soloveva. Digitalt skapande och enkel programmering i bland annat Scratch med Jesper Dahlström-Kawakami och Jule Goerke för eleverna i årskurs 5.

De äldsta eleverna fick under veckan arbeta med kommunikation och identitet med teaterpedagogen Gudrun Skogsberg som arbetar på Tornedalsteatern. Eleverna fick utöver Kulturskolans aktiviteter prova på isskulptur, konstruera kulbanor och äta goda hemlagade smorlar!

Planen är att Kulturveckan blir ett återkommande inslag varje termin med nästa tillfälle under hösten 2022 i samarbete med Kulturskolan. ■

Så här säger några av eleverna om kulturveckan:

→
Ann-Helen Winneback Karlström
och Katarina Alatalo håller en
samling och pratar om gruvan.

Barnen får lära sig mer om
rymd- och gruvindustrin.
↓

BARNENS ÖNSKEMÅL:

Djurpark och slott i nya staden

Kiruna är en gigantisk kommun med mängder av natur. Här finns världens största underjordsgruva, Sveriges enda rymdbas, ett ishotell och en unik stadsomvandling. Det här vill Bullerbyns förskola förmedla till barnen.

Text: Katarina Alatalo

Under hela läsåret har förskollärarna Ann-Helen Winneback-Karlström och Katarina Alatalo arbetat med ett projektarbete om Kiruna med 16 fem-åringar. Barnen har med hjälp av vårdnadshavarna skickat in foton på sin bostad och på en valfri plats i Kiruna, som de sedan fått berätta om för de övriga barnen. På det sättet fick de med i stort sett hela kommunen. Från Karesuando till Abisko. Språket är en viktig förutsättning för lärande och Bullerbyns förskola fokuserar mycket på språklig träning.

– Vi märker att barnen är trygga med att berätta när de själva är experter på området. Barn som annars inte pratar så mycket i stor grupp har gärna berättat om sina bilder, säger Ann-Helen Winneback-Karlström.

Bland andra har LKAB:s presschef Anders Lindberg varit på besök på förskolan. Barnen visste mycket om bolaget sedan tidigare, men det märktes att de lärde sig mycket tack vare besöket.

– Att koppla förskolans undervisning till verkligheten är någonting som jag verkligen brinner för, säger Katarina Alatalo. Kirunas historia och framtid är aktuell på många sätt. Barnen kommer exempelvis att dramatisera en ramsa med historiska Kirunapersoner och gör även en film med green screen. Som en del i arbetet har barnen kommit med önskemål om vad de vill ha i nya Kiruna och sedan har det byggts av is.

Om Bullerbyns fem-åringar får bestämma kommer nya Kiruna bland annat att ha en djurpark och ett slott. ■

Anders Lindberg, presschef på LKAB, har också besökt förskolan.

Fler stopp för bokbussen

För många förskolebarn är det en höjdpunkt när bokbussen kommer. I dagsläget besöker Kiruna bokbuss tio förskolor i kommunen, från Soppero i öst till Abisko i norr.

Text och foto: Arvid Bergström

För förskolor i och utanför stan kan det vara svårt att ta sig in till biblioteket. Ibland handlar det om geografiska avstånd, som för barnen i Övre Soppero, men andra gånger kan det vara vardagslogistik och personalresurser som gör det svårt att komma iväg. Ett besök på bokbussen, däremot, kräver bara att barnen sätter på sig skorna. Läslärdjen som väcks ombord på bussen går inte att ta miste på.

Dagbarnvårdaren Anki i Tuolluvaara med barngrupp gläds när bokbussen kommer.

– Det är bra att bokbussen kommer, för då behöver vi inte gå så långt. Vi lånar ju hundra böcker så det skulle vara tungt att bära från biblioteket! säger förskolebarnen Aina, Livan och Emmy.

Förutom att besöka förskolor åker bussen också till 33 olika byar runt om i kommunen. Från och med i höst planeras även för nya stopp inom stadskärnan. I och med stadsomvandlingen får många låntagare längre avstånd till biblioteket, vilket gör det nödvändigt att se över hur bokbussen kan användas inom staden. Det tillkommer också ytterligare förskolor i bokbusschauffören Anders Wanhainens schema.

– Det är alltid roligt att besöka förskolor. Bussen fylls av nyfikna och ivriga barn som tycker det är kul att läsa, säger han. ■

Bokbussens
turlista finns på:
bibblo.se

Sedan flera år tillbaka har Anders Wanhainen hälsat skolbarn och folk i byarna välkomna till bokbussen. Nu planeras även fler stopp för bokbussen inom Kiruna C.

Tyngdväst populär bland elever

Under våren har kommunens skolor fått klassrums-kit, som ska skapa en tillgängligare lärmiljö för alla barn och elever.

Text och foto: Anna Ersson, kultur- och utbildningsförvaltningen

Leverans på väg till bland annat Karesuando skola. Klassrums-kiten innehåller Timer stor och liten, rund sittkudde, en sittkudde i form av en kil, tyngdväst, knäfilt, tyngddrake, hörselkåpor, taktill fotkudde, fotgunga och "pillerillsaker".

Kiruna kommun har som mål att arbeta för en likvärdig skola för alla barn och elever. Ett led i det är att skapa en tillgänglig lärmiljö för alla elever utifrån behov och förutsättningar. För att skapa en tillgänglig lärmiljö är det viktigt att anpassa den pedagogiska, fysiska och sociala miljön i relation till elevernas lärande.

En del är att arbeta förebyggande med olika kognitiva hjälpmedel. Kiruna kommun har arbetat fram ett klassrums-kit med kognitiva hjälpmedel som nu under våren har levererats till alla skolor i kommunen. Detta för att kommunen vill att alla klass-

rum oavsett skola ska ha samma grundutrustning. Klassrums-kiten innehåller allt från sittkuddar, fotgungor, "pillerillsaker" till tyngdhjälpmedel av olika slag.

Tanken med kiten är att det ska vara till för alla elever oavsett funktionsvariation eller inte.

– De har tagits väl emot av både pedagoger och elever. Pedagogerna har gått igenom dess innehåll och eleverna har fått prova, exempelvis så har tyngdvästen varit väldigt populär, berättar Maria Grusmark, som är specialpedagog på Luossavaara-skolan. ■

→
Mikael Haapalainen
 är underhållstekniker
 på Tekniska Verken.

Färgat fjärrvärmevatten

Har du duschat i grönt varmvatten? Lugn, det är ingen fara för din hälsa. Om du är fjärrvärmekund betyder detta att du har läckage i din fjärrvärmeväxlare. Tekniska Verken färgar fjärrvärmevattnet i Kiruna grönt för att lättare kunna spåra läckor. Metoden är välanvänd i energisektorn i hela Sverige.

Text: Sandra Eriksson | Foto: Mattias Forsberg

Ämnet som används för att färga vattnet heter pyranin och är ett livsmedelsklassat och luktfritt natriumsalt, som är ofarligt för hälsa och miljö. Färgämnet används också i till exempel diskmedel, tvål och schampo vilket betyder att du fortfarande kan duscha, tvätta och diska i det gröna vattnet, eftersom det inte missfärgar eller förstör något. Det färgar inte heller huden och håret. Tvättmaskinen använder kallvatten så tvätten blir inte heller grön. Dock ska du undvika att använda det gröna vattnet vid matlagning eftersom det är fjärrvärmevatten. Vid läckage kan det varma fjärrvärmevattnet blandas med fastighetens kranvatten. Använd alltid kallt vatten till dryck och matlagning.

– Det här är ett sätt att kvalitetssäkra leveransen av fjärrvärme till våra kunder. Att snabbt upptäcka en läcka förkortar tiden det tar att laga den. Då kan vi minimera konsekvenser av läckan, säger Mikael Haapalainen, underhållstekniker på Tekniska Verken.

Pyranin har en kraftigt grön färg som är fluorescerande. Tack var detta är det enkelt att hitta läckor utomhus i dagvattenbrunnar eller vattensamlingar genom att använda en UV-lampa.

– De flesta fjärrvärmekunder märker inte att vattnet färgas, men om du ser grönt vatten är det sannolikt en läcka någonstans, säger Mikael Haapalainen. ■

Om det droppar grönt vatten från din fjärrvärmeväxlare betyder det att den behöver bytas eller repareras på grund av läckage.

↑ **Tekniska Verken färgar** fjärrvärmevattnet grönt med det ofarliga färgämnet pyranin som har en kraftigt grön färg. Detta för att kunna upptäcka läckor snabbare.

Ser du grönt vatten? Kontakta Tekniska Verken:

Om varmvattnet i din kran färgas grönt behöver din värmväxlare repareras eller bytas ut på grund av läckage.

Äger du din fastighet kontaktar du Tekniska Verken eller ett VVS-företag för åtgärd.

Hör av dig till: fjarrvarme@tvab.kiruna.se
 Kundservice: 0980-707 23

Hyr du din bostad kontaktar du din hyresvärd/vaktmästare eller motsvarande. Ser du grönt vatten utomhus till exempel i ett dike eller på en gräsmatta kan det finnas ett läckande fjärrvärmerör i närheten.

Säker passage i tunnel under Nordkalottvägen

Stadsomvandlingen pågår för fullt och arbete sker inte bara kring den nya stadskärnan utan även vid den nordvästra infarten till Kiruna.

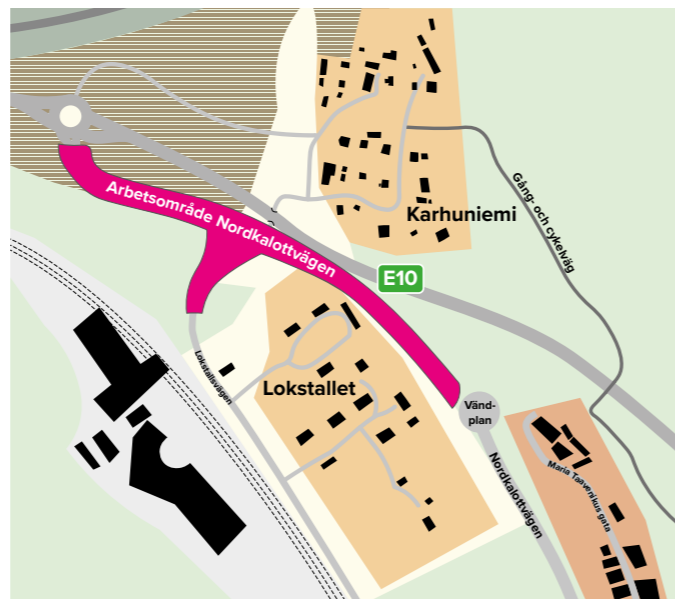
Text: Mattias Forsberg och Stina Johansson
Foto och illustration: Mattias Forsberg

För en tryggare och säkrare trafikmiljö i anslutning till E10 och Nordkalottvägen vid Lokstallet och Karhuniemi bygger Tekniska Verken på uppdrag av Kiruna kommun en tunnel för gång-, cykel- och snöskoterpassage under vägen. Tunneln blir sju meter bred, tillräckligt för att även en pistmaskin för skidspår och skoterleder ska kunna passera. Projektet påbörjades under våren 2022 och väntas vara färdigt i oktober.

– Syftet är att knyta ihop Karhuniemi med nya Lokstallsområdet och de nya bostäderna och kulturbyggnaderna vid Luossavaara. Det skapar även möjligheter att i framtiden ansluta till befintliga motionsspår och skoterleder, säger Corinthian Pagel, projektledare på Tekniska Verken.

Under tiden som arbetet pågår kommer den befintliga gångtunneln under E10 i Karhuniemi att vara avstängd. Begränsad framkomlighet kan råda vid arbetsområdet och ni som behöver passera området uppmanas att ta det försiktigt och respektera den sänkta hastigheten och de avspärningar som finns. Kör försiktigt och visa hänsyn i trafiken. ■

- Kom ihåg att arbetsplatserna inte är några lekplatser.
- Iakttag försiktighet i närheten av området, målsmän ansvarar för sina barn.
- Det är förbjudet att vistas inom arbetsområdet eller vid- och omkring maskiner.

Återvinning av tidningar och returpapper

Vid årsskiftet tog kommunerna över ansvaret för att samla in returpapper och tidningar som följd av ett regeringsbeslut om att producentansvaret upphör.

Ändringen medför ökade kostnader för renhållningskollektivet och påverkar renhållningstaxan, därför är det viktigare än någonsin att sortera rätt. Ju mer du kan sortera ut till materialåtervinning, desto bättre. Då minskar kostnaderna för restavfallet som skickas till förbränning och det blir billigare för oss alla och miljövinsten större.

Tänk på att ta bort plastomslag, de lägger du i plaståtervinningen. Häftklamrar, spiraler och liknande behöver du inte ta bort från

tidningar eller block. De avskiljs med magneter och skickas till metallåtervinning.

Kuvert och post it-lappar läggs i vanliga soppåsen, liksom inbundna böcker som inte kan lämnas till återbruk.

Omslags- och presentpapper läggs bland pappersförpackningar.

Det här ska läggas i kärlet för returpapper:

- ✓ Tidningar av alla slag, även vecko- och tidningar med glansiga omslag
- ✓ Kataloger
- ✓ Reklamblad, broschyrer och andra trycksaker
- ✓ Skriv- och ritpapper
- ✓ Pocketböcker

Tack för att du återvinner!

Automatisk fakturering av företag som besöker ÅVC

Alla som besöker en återvinningscentral måste betala för sitt besök, men det sker på olika sätt beroende på om du är privatperson eller företag.

Som privatperson ingår fria besök på ÅVC i renhållningstaxan och det innebär att du kan besöka sorteringsrampen och lämna ditt sorterade avfall samt farligt avfall utan att betala något vid själva besöket.

Företag och andra verksamheter är välkomna att besöka ÅVC, men måste till skillnad från privatpersoner betala för sitt besök. Det kostar att ta hand om avfallet vilket innebär att företag som inte betalar åker snälskjuts på renhållningskollektivet, det vill säga villakunder och privatpersoner som betalar för sin renhållning.

Från och med 1 maj infördes automatisk

fakturering för alla som kör företagsregistrerade fordon vid sitt besök på Kiruna ÅVC. Besöket registreras automatiskt, vilket görs med sensorer som läser av registreringsnumret. Företaget får sedan en faktura på 225 kronor exklusive moms per besök på ÅVC. Lämna du privat avfall med din tjänste- eller förmånsbil måste du anmäla detta vid besöket, annars skickas en faktura till ditt företag.

Du som privatperson behöver inte oroa dig för några fakturor eftersom privatägda fordon sorteras bort från den automatiska registreringen. ■

Har du koll på när dina sopor töms?

Under sommarperioden vecka 20-42 töms ditt matavfall varannan vecka och ditt restavfall töms var fjärde vecka. Det gäller både villor och fritidshus.

Sök på din adress på: tekniskaverkenkiruna.se/tomning för att se när sopbilen kommer till dig.

DAVVISÁMEGILLII

Leago dutnje čielggas, goas ribat gurjejuvvot?

Geasseáigodaga vahkuid 20-24 gurjejuvvo du biebmoloahpat juohke nuppi vahku ja du loahpparoskkit juohke njealjät vahku. Dát guoská nu dáluid go friddja -áigge stobuid.

tekniskaverkenkiruna.se/tomning sähtát ohcat iežat čujuhusa vai oainnát goas rihpabiila boahhtá du lusa.

MEÄNKIELELÄ

Onkos sulla tiossa koska sinun suupat tyhjenethään?

Kesäperiuutina, viikot 20-42, sinun ruokajäteet tyhjenethään joka toinen viikko ja sinun loppujäteet tyhjenethään joka neljäs viikko. Tämä jällaa niin taloja ko styykoja.

Osotheela tekniskaverkenkiruna.se/tomning saatat kattoo koska suuppapiili tullee sinun osotheele.

SUOMEKSI

Tiedätkö, milloin jäteastiasi tyhjenetään?

Kesäkaudella viikoilla 20-42 biojäteastiat tyhjenetään kahden viikon välein ja sekajäteastiat neljän viikon välein. Tämä koskee sekä omakotitaloja että vapaa-ajan asuntoja.

Osoitteessa tekniskaverkenkiruna.se/tomning voit tarkistaa jäteastiasi tyhjennyspäivät omalla osoitteellasi.

Trollsjön blir tillgängligare

Kaonet längs E10 vid leden till Trollsjön är snart ett minne blott. Redan 2019 började kommunen planera en större parkering på platsen. Snart står den klar och kommer att göra besöksmålet tillgängligare.

Text: Ulrika Isaksson

Under pandemiären lockade fjällvandringen många. I Kiruna kommun finns flera fantastiska platser att vandra till, bland annat Trollsjön. Och just här blev det hemesterkaos. Besökarna behövde parkera någonstans och snabbt blev parkeringsfickan och vägsträckan i anslutning till leden fylld. Uppemot 80 personbilar kunde stå parkerade längs båda sidor om E10, vilket utgjorde en trafikfara.

– Sommaren 2020 fick jag många telefonsamtal om det totala kaoset som var längs E10 uppe vid Trollsjön. Pandemiåret gjorde att hemestern blev populär i Sverige och givetvis då även hos oss. Många ville besöka denna fantastiska plats som Trollsjön är, berättar kommunalrådet Gunnar Selberg.

Arbetet med parkeringen är en del i en avsiktsförklaring där Kiruna kommun skrivit under att genomföra åtgärder längs sträckan Abisko-Riksgränsen i samarbete med Trafikverket. Eftersom Trollsjön är ett uppskattat utflyktsmål för bland annat barnfamiljer har parkeringen prioriterats.

Parkeringsplatsen har plats för cirka 60 personbilar samt en buss och möjlighet för en buss att köra in och vända utan att behöva backa. Trafikverket finansierar bland annat busshållplats med väderskydd.

Trollsjön är ett populärt utflyktsmål för barnfamiljer. I och med den nya parkeringen blir det enklare att ta sig dit. Foto: Marianne Nordmark

– Det är en fantastisk attraktion vi har i kommunen och det känns så roligt att vi äntligen får den här jättefina parkeringen, som är en resurs för dem som vill besöka platsen. Den är positiv både för kommuninvånarna och för besökarna, den skapar tillgänglighet för alla. Trollsjön blir ett besöksmål som alla kan ta sig till utan att behöva ta några risker längs den tungt trafikerade Europavägen, säger Gunnar Selberg. ■

På ny adress!

Nu hittar du Kirunabostäders bostadsförmedling, marknadsavdelning, ekonomiavdelning och vd på Rymdhus 1, Österleden 15 i Kiruna.

Boka en besökstid på bostadsförmedlingen via e-post marknad@kirunabostader.se, telefon 0980-708 50 eller besök oss på kirunabostader.se.

Välkommen!

Information med anledning av kriget i Ukraina

Kiruna kommun följer läget och utvecklingen noggrant. Kommunen samverkar med lokala aktörer, länsstyrelsen i Norrbotten, andra myndigheter och övriga kommuner i Norrbotten för att identifiera och hantera möjliga följder för kommunen och samhället. Samtidigt pågår kommunens verksamheter som vanligt.

På grund av den snabba händelseutvecklingen har vi valt att inte informera om kriget i detta nummer av Kiruna Information, för att undvika spridning av inaktuella uppgifter. ■

Information från Kiruna kommun gällande läget hittar du på kiruna.se/ukraina.

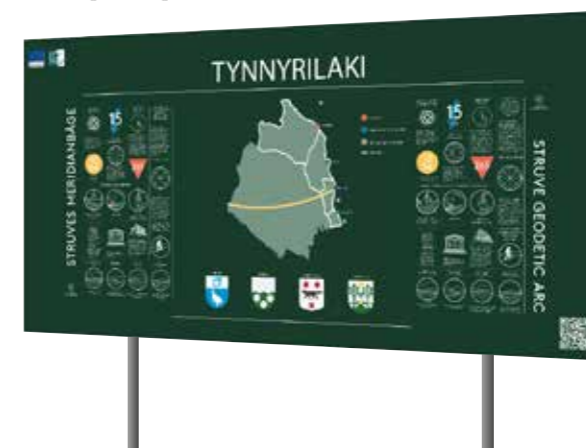
Kirunas världsarv får fin skylt

Text: Sofia Lagerlöf Määttä

I sommar kommer en ny fin informationstavla att sättas upp vid parkeringen till kommunens världsarv, Struves meridianbåge mätpunkten Tynnyrilaki. Skylten är på svenska och engelska och det kommer att gå att via en QR-kod få informationen på fler språk.

Nytt för i år är också inspelade berättelser via Storyspot om Struve och hans äventyr på de fyra mätpunkterna som finns på bergen Tynnyrilaki, Jupukka, Pullinki och Perävaara i den svenska delen av Tornedalen. Berättelserna nås också via QR-koder. ■

Gör en utflykt till Tynnyrilaki i sommar!
Mer information hittar du på kiruna.se/struve

← Den nya informationstavlan är mycket informativ och går att läsa på flera språk med hjälp av en QR-kod.

TILLSAMMANS MÖTER VI HÖSTEN I NYA CENTRUM

1 september 2022

öppnar handelskvarteren Sjuan, Åttan, och Nian i Kirunas nya centrum. Redan nu kan du följa resan fram till invigningen. Du hittar oss på Instagram:

[@kiruna_c](https://www.instagram.com/kiruna_c)

Sedan februari är Johan Bergstad ny kommundirektör i Kiruna. Här berättar han om glädjen att få flytta hem och sina tankar om Kirunas framtid. Foto: privat

Kirunas framtid är ljus

Text: Johan Bergstad

Att få förmånen och förtroendet att bli kommundirektör i sin hemkommun är fantastiskt. Efter att ha bott och arbetat över 20 år i Mälardalen känns det bra att få återvända hem. I sommar kommer min sambo och våra söner att flytta hit.

Kirunas framtid är så ljus att solglasögon kan behövas.

Tidningen Dagens Industri beskriver den pågående industriella omställningen som "ljuset i norr". Till år 2045 ska svindlande 1400 miljarder kronor investeras i främst Kiruna, Gällivare, Boden, Luleå och Skellefteå kommuner. Om Kiruna ska klara kompetensförsörjningen så måste Kiruna öka sin befolkning till omkring 30 000 invånare fram till mitten av 2030-talet. Detta innebär att vi, vid sidan av alla de bostäder som försvinner i spåren av stadsomvandlingen, måste skapa förutsättningar för ytterligare 7000 invånare. Förutom bostäder måste vi också skapa industrimark och mer utrymme för handel och annan offentlig och kommersiell verksamhet.

Kirunas attraktionskraft är stark och Kirunas förutsättningar är mycket goda, men vi behöver bli bättre på att lyfta allt detta. Det är ofta det lilla som startar avgörande förändringar. Att möta sina kollegor och medmänniskor med ett glatt hej. Att ge någon en komplimang eller uppmuntrande ord på vägen. Att dela med sig av något roligt eller positivt man upplevt, hört eller läst.

Jag blundar inte för att vi har gigantiska utmaningar. Vi löser inte kompetens- eller bostadsförsörjningen med ett leende och uppmuntran, men det blir trevligare och ger mer energi medan vi jobbar på en lösning.

Som talesättet säger: Det finns en anledning till att backspegeln är så liten och vindrutan är så stor. Dit du är på väg är nämligen mycket viktigare än där du varit.